

stavila država na kmetijski obrat v svrhu priprave potrebnih oskrbovalnih sredstev za armado in prebivalstvo in koliko zahtev bode še stavila, stoji vsakomur jasno pred očmi, ki je potek dosedanjih dogodkov in iz njih nastalih odredb zasledoval. Kmetovalec in kmetijstvo sta te zahteve doslej izpolnila in jih bosta tudi v bodočnosti izpolnila.

Ali še bolje bi stala preskrba porablajočih krogov, ako bi — razun drugih vzrokov, o katerih tukaj ne bomo razpravljali — naši kmetovalci s še bolj intenzivnim obratom zamogli izvršiti pridelek v pošteb pristinih snovi v še večji meri. Le poglejmo na Nemško, kjer je z visoko kulturo produkcijska možnost gospodarstev prav bistveno večja postala kakor pri nas, čeprav klimatične in zemljiške razmere tam niso tako ugodne kakor v naši državi.

Strokovni obrat kmetijstva in vseh njegovih panog je omogočen edino potom natančne strokovne izobrazbe mladega kmetovalca. V strokovni šoli se mu v predavanju kakor pri praktičnem ravnanju na šolskem gospodarstvu in z obiskom vzorno urejenih obratov vse to nudi, kar bode v bodoče na lastnem posestvu zamogel na korist prinašajoči način uporabiti. Ljudsko-šolska izobrazba se razširi in vgljubi in stavi kmetijskega posestnika v položaj, da skupno s temeljito strokovno izobrazbo ugotovi velikim zahtevam, ki se jih stavi danes na kmetijstvo.

V deželi je večkrat prilika za mladega moža, da si pridobi to znanje v daljših ali krajših učnih tečajih. Imamo dve zimski šoli v Judenburgu in Andritzu, planinsko-gospodarsko deželno šolo v Grabnerhofu pri Admontu, deželno kmetijsko šolo v Grottenhofu in deželno sadjarsko ter vinogradniško šolo v Mariboru; zadnji dve izobrazbe v dve, oziroma triletnih tečajih sinove kmetijskih posestnikov za njih poklice, medtem ko pred par leti ustanovljena kmetijska

Slatin-paša.

Prinašamo sliko znanega afričanskega potnika in učenjaka plem. Slatin-paša, ki se je zdaj v navdušenju za domovino in ogorčenju nad laškimi izdajalstvom oglasil prostovoljno k vojaški službi zoper Italijo. Slatin-paša bil je l. 1857 pri Dunaju rojen; prišel je kot trgovec v Egipt, spremlil l. 1875 Henglina v Chartum in napravil samostojno znanstveno potovanje v takrat še neznan Džebel Nabur. Potem je ugodil na Avstrijskem svoji vojaški dolžnosti, se udeležil vojne v Bosni, šel potem zopet v Egipt in postal

Freiherr v. Slatin-Pascha

l. 1881 generalni gubernier Dar Fura. V boju proti Mahdistem bil je v 27 bitkah zmagovit; po porazu pri Hiks paša se je moral l. 1884 udati in so ga odpeljali v Omdurman. Mahdi ga je držal 10 mesecev v verigah. Po 11-letnem jetništvu se mu je posrečilo l. 1895 pobeigniti; deloma k nogam, deloma na kameli prišel se skozi puščavo v Assua. Naš cesar mu je dal plemstvo. Zdjaj je ta izkušeni mož, kakor rečeno, vstopil v našo armado, da se udeležijo bojev proti italijanskemu Judežu.

šola v sv. Jurju na južni železnici skuša doseči isti cilj v enoletnem tečaju v slovenskem jeziku. Vkljub temu, da velika vojna obrat teh šol bolj ali manj omeji, ki služijo pri nekaterih razni prostori v vojaške namene in stojijo učenci v vojni, se bode vendar skušalo, pričeti prihodnje šolsko leto, čeprav z gotovimi omejitvami.

Opozarja se torej vse one, ki hočejo to ali ono omenjenih šol obiskati, da naj naznanijo svoj pristop v zmislu pogojev, ki jih doposlje vsak zavod brezplačno. Za ubožne prosilce za sprejem obstojijo deželna prosta mesta kakor tudi ona drugih korporacij.

Nadalje se opozarja nato, da bodejo taki absolventi, ki iščejo kmetijske službe na srednjih in večjih posestvih, po vojni dovolj prilike imeli, pridobiti primerne službe brez težav. Že zdaj prihajajo tozadevna vprašanja na posamezne šole.

Posebno ugodnost pa nudi absolventom kmetijskih strokovnih šol nova brambena postava, ker se jih ne more nikdar k tretjemu službenemu letu v stalni armadi ali pa v deželni brambi obvezati, pa če so prostovoljno vstopili ali pa na glavnem ali poznejšem naboru asentirani bili.

Izpred sodišča.

Velezidajski proces v Sarajevi.

K.-B. Sarajevo, 26. junija. Kot nadaljevanje velezidajniškega procesa proti Principu in tovarišem se je izvršila te dni pred okrožno sodnijo v Travniku glavna razprava zoper 39 srednješolcem, ki so kot člani v službi velikogrbske propagande stoječih srednješolskih organizacij zločin oziroma prestopke motenja javnega miru in reda zagrešili. Razprava je končala z obsodbo 31 obtožencev na zapor in ječo od enega meseca do treh let. Osem obtožencev bilo je oproščenih.

V svojem govoru izjavjal je državni pravdnik dr. König: Leta dolgo se da zasledovati, kako je šolska ekspanzijska politika vsa sredstva porabila, da uresniči svoje cilje na zemlji naše monarhije. Ni skoraj nobene uredbe družbenega življenja, ki se jo ni sistematično za ta stremljenja vporabljalo. Velešrbsko gibanje delovalo se je celo vrsto sistemov. Medtem ko so na eni strani obstoječa društva s postavnim pravilnim delokrogom poleg njih štatuaričnega delovanja razvijala širne akcije v interesu velešrbskih aspiracij, medtem ko so se širni krogi inteligence v službo tega hujskajočega dela podali, se je pod plaščem idealnih stremljenj med srednješolsko mladino ustanovljalo tajne družbe, kakor se je to ravno v tem slučaju zgodilo.

Ideja kulturnega edinstva naših slovanskih narodov, ki sama ob sebi nima ničesar državi nevarnega, se je zlorabila, da se ustanovi tajno družbo, ki si je stavila nalogo, mlade duše zmešati in jim vcepiti sovraštvo ter zaničevanje proti monarhiji kot dozdevnega nasprotnika jugoslovanske kulturne edinstvi, ter doseči revolucijo duhov, kakor je to eden obtožencev izrečno povdarjal. Daševno središče tega gibanja je bil Belgrad, kjer so se vsi načrti skovali.

Državni pravdnik je naglašal sledeči skupni uspeh glavne razprave: 1. da je aneksija Bosne in Hercegovine dala povod za propagiranje nacionalizma, istotako za ustanovitev družbe „Narodna obrana“; 2. da je imel ves srbsko-hrvatski nacionalizem končni cilj, odtrgati jugoslovanske province od monarhije in jih z družiti s Srbijo, torej isti velezidajski cilj, kakor „Narodna obrana“; 3. da je bila naloga nacionalizma, sejati z lastnimi organizacijami sovraštvo in zaničevanje zoper monarhijo, dinastijo, armado in vlado.

Državni pravdnik je končal: Naša velika mogočna monarhija se kaže samo v teh dneh kot trdno zavetišče vseh svojih zvestih narodov, ki z združenimi močmi svojo veliko, lepo domovino proti sovražnikom na severu in jugu branijo. Marsikaterega hrabrega boritelja za cesarja in državo najdemo med našimi zvestimi Bosnjaki in Hercegovci vseh ver. Ti in ne od Srbije najeti zahrbtni morilci bodejo

za bodoče generacije vzorni. Oni se bodejo vili; plevel pa, ki jo je sejala velesrbska ganda v deželi, se mora s korenino iztrgati pa je le mogoče z najstrožjo uporabo po ki varuje državo in njene temelje proti dom take vrste, kakor so bili predmet te pravi.

Preki sod v Gradcu.

Gradec, 28. junija 1915. Sodnja kr. vojaškega poveljništva v Gradcu kot sod je po včeraj izvršeni razpravi naglega brezposelnega ključarskega pomočnika F. Klimasa izpozvala krivim težkega žalje. Veličanstva ter ga je obsodila na smrti po ustreljenju. Pristojni pot je to sodbo potrdil, obenem pa je miloš potom smrtno kazni v kazni dosm težke ječe spremenil.

Tri smrtne obsodbe.

Temesvar, 28. junija. Divizijska v Temesvarju razglašala sledečo obsodbo: Dimitru, 34 let star, oženjen, kmet in anice, nadomestni rezervist v inf. reg. 61, Ruzsa, 38 let star, kmet, oženjen, nad v inf. reg. 61, iz Mosnice, Vincenc J. n usz, 37 let star, blapec, oženjen, iz Mo so zaradi zločina lastnega poškodovanja v § 293 v. p. r., storjenega s tem, da ljudstvo maju t. l. v Temesvarju svoje noge z jes kislino ali kaj ednakim polili, da bi se kronovi napravili za vojaško službo nesposobne, so hoteli doseči svoj odpust, enoglasno kpa opoz spoznani in zato po § 44, točka 2 v. p. r. smrt potom ustreljenja obsoj Smrtna kazni Tomaža Diemitru in Lazarja torej za se je milostnim potom v kazni 15 let karskih pojestrene težke ječe spremenila. Vincencu Jovanusz se je kazni dne 1. junij 5. uri popoldne na dvorišču garnizijske je Temesvarju z ustreljenjem izvrš

Zetveni dopusti in začasni oprostite.

Domobranksko ministerstvo je sporazum vojnim ministerstvom izdalo 8. junija glede venih dopustov te-le določbe:

Kolikor pripuščajo vojaške zadeve, dovolil dopust samostojnim del delcem, oziroma njihovim družinskim član kakor tudi poljedelskim delavcem v ravno meri, kakor svoječasno za pomladne setve, tako se bodo na prošnjo po možnosti odp tudi vojaki, da poskrbijo žetvena opravila, čisto izrednih in ozira vrednih slučajih se na utemeljene prošnje dovolila tudi oproš od vojaške službe samostojnim poljedelcem, ki tudi posameznim poljedelskim uradnikom veleposestvih in gospodarskih zadrugah za om čas (k večjima 14 dni).

Prošnjo vložiti ali vojak sam, ki želi oproščen, in sicer pri svojem poveljništvu, dr. Fu pa njegovi domači potom okr. glavarstva. Dilli

V dopustnih listih je natančno vedano, zakaj je bil dopust podeljen. Dopu burgu listi dajo pravico do proste vožnje na klijent leznica. Ako se vojak po preteklem dopustu žil kr vrne na svoje mesto, se strogo kaznuje. ste jo

Nadzorovanje. Ali vojaki, ki in bil za dopust, res opravljajo žetvena opravila, nadz bil do je občina in politična oblast. Če bi se dopustskem, ki ne ukvarjali z žetvenim delom, mora okr. z nara glavarstvo takoj povzročiti, da se vrnejo v vložiti. ško službo, predno poteče dopust. Med do Sedem stom dobijo vojaki svojo vojaško plačo neprik bi e šano in tudi njihove družine obdržijo podp 3000 l

Posamezne občine ali tudi posamezni polk u delci lahko prosijo pri okrajnem glavarstvu. Ju se jim dovolijo za delo oddelki do 20 mož. del je stanovanje in hrano te odelkov morajo skit. k. občine ali posamezni posestniki, katerim so 58. in dovolili ti vojaški oddelki. Hrana in stanovanje T te oddelke se plača od vojaške oblasti, vendar vrli ne sme odškodnina znašati več, kakor je dolob dolf d za tisti kraj, kjer je stalno nameščeno doti Haloza moštvo. To odškodnino za hrano in stanova mora poveljnik dotičnega oddelka plačati pri čini proti potrdilu.